

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupautakunta, 06.09.2022

§ 50

Määräys vaarallisen jätteen toimittamiseksi käsittelyyn

1620/11.01.00.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

vs. ympäristölupapäällikkö Juha Alaluukas, p. 050 539 1697

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupautakunta päättää määrätä jätelain (646/2011) 72-75 §:n perusteella jätteen haltijan toimittamaan kiinteistöllä olevat vaaralliset jätteet toimijalle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Määräystä tehostetaan jätelain 129 §:n perusteella uhkasakolla.

Perusteluosa

Kiinteistöllä [REDACTED] osoitteessa [REDACTED], Lahti on toiminut metallikappaleiden sähkösinkitystä harjoittanut Lahden Sähkösinkitys Oy. Lahden kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt pintakäsittelytoiminnalle 3.6.1997 jätelain mukaisen jäteluvan. Hämeen ympäristökeskus on myöntänyt toiminnalle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan 25.5.2007. Ympäristösuojauksia koskeneiden

puutteiden vuoksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto on peruuttanut ympäristöluvan päätöksellään 19.7.2017. Yhtiö valitti päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Yhtiön ympäristölupa raukesi KHO:n päätöksen perusteella 12.12.2019 ja yhtiö lopetti toiminnan maaliskuun lopussa 2020 ja hakeutui konkurssiin, joka alkoi 31.3.2020. Konkurssi raukesi varojen puutteeseen 24.9.2020. Päijät-Hämeen käräjäoikeuden 17.3.2022 antaman tuomion (syyte: ympäristön turmeleminen, syyte hylätty) mukaan yhtiön käsittelyaltaissa on ollut noin 50 kuutiometriä tuotannossa käytettyjä vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavia kemikaaleja, jotka on jätetty altaisiin.

██████ osti kiinteistön 23.2.2021 ulosottolaitokselta. Aiemman ympäristöluvanvaraisen toiminnan päättymisen jälkeen Hämeen ELY-keskus siirsi vaarallisten jätteiden valvonnan Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 12.3.2021. Kohteen valvontaa on tehty Hämeen ELY-keskuksen, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ja Lahden ympäristöpalveluiden toimesta.

Kiinteistöllä on pidetty tarkastuksia, joista on laadittu pöytäkirjat. Lahden ympäristöpalvelut on järjestänyt tarkastuksia kiinteistöllä konkurssin jälkeen 14.1.2021, 22.6.2021 ja 31.3.2022. Lisäksi paikalla on pidetty aiemmin useita tarkastuksia ympäristöluvan voimassa ollessa sekä ympäristöluvan raukeamisen jälkeen. Hämeen ELY-keskus on antanut Lahden Sähkösiiritys Oy:lle kaupparekisteristä poistamisen jälkeen kehotuksen 17.11.2020 toimittamaan viipymättä, kuitenkin viimeistään 31.12.2020 mennessä, varastoidut vaaralliset nestemäiset ja kiinteät jätteet asianmukaiseen kierrätys- tai käsittelylaitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseessä olevan jätteen käsitteleminen tai kierrättäminen.

Lahden ympäristöpalvelut on antanut 22.6.2021 pidetyn tarkastuksen perusteella jätelakiin perustuvan siivouskehotuksen. Kehotuksen jälkeen kiinteistönomistaja on toimittanut suolahappojätettä käsiteltäväksi Kierto Ympäristöpalvelut Oy:lle 4 500 kg heinäkuussa 2021. Jätteiden toimittamisaikataulusta jätteiden haltija on todennut, että hän pyrkii pikkuhiljaa toimittamaan jätteitä käsiteltäväksi. Aikataulua toimenpiteille ei ole ollut esittää.

Viimeisimmän 31.3.2022 pidetyn tarkastuksen perusteella kiinteistöllä sijaitsevassa rakennuksessa olevissa pintakäsittelyaltaissa on edelleen:

- **kelta- ja sinipassivointinesteitä** 2,5 m³ ja 3 m³ eli yhteensä **noin 5,5 m³**

prosessialtaissa betonisessa valuma-altaassa

- **sinkkikylpynestettä** 5x3 m³ eli yhteensä **15 m³** prosessialtaissa

betonisessa valuma-altaassa

- **lipeää** 5x3 m³ prosessialtaissa betonisessa valuma-altaassa ja sen lisäksi muovisessa IBC-kontissa noin 0,4 m³ tasaisella betonilattialla eli yhteensä **15,4 m³**

- **suolahappoa** 3x1m³ muovisissa IBC-pakkauksissa tasaisella betonilattialla eli yhteensä **3 m³**

Yhteensä nesteitä on noin 39 m³.

Muovi- ja metallirakenteisten prosessialtaiden kunto on todettu erittäin heikoksi. Prosessialtaiden metallirungot ovat pahoin ruostuneet. Lisäksi prosessialtaiden alapuolelle 1980-luvulla rakennettu betonirakenteiden allas on osin pahoin syöpynyt, eikä sen nestetiiveydestä ole varmuutta.

Kiinteistöllä 31.3.2022 pidetyn tarkastuksen perusteella Lahden ympäristöpalvelut on edelleen kehottanut:

- toimittamaan vaaralliset jätteet asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn, jolla

on ympäristölupa kyseisten jätteiden vastaanottoon, tai toimijalle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin tai jolla on merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Kehotus koskee myös altaissa olevia sakkoja.

- Toimittamaan mahdollisesti kemikaaleiksi kelpaavat aineet asianmukaiseen käyttöpaikkaan.
- Esittämään nesteiden ja sakkojen toimituksesta dokumentaatio eli jätteiden osalta siirtoasiakirjat ja kemikaalien osalta muu siirtodokumentaatio.

Koska annettu kehoitus ei ole johtanut vaarallisten jätteiden ja mahdollisten käyttökelpoisten kemikaalien asianmukaiseen käsittelypaikkaan toimittamiseen tai käyttöön siirtämiseen, kiinteistönomistajalle ja jätteiden haltijalle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi (tilaisuus selvityksen antamiseen) jätelain 129 §:n ja uhkasakkolain 22 §:n mukaisesti ennen määräyksen antamista ja hallintopakon asettamista.

Jätteenhaltijan selvitys

Jätteenhaltija [REDACTED] on lähettänyt selvityksen 19.8.2022 Lahden ympäristöpalveluille. Selvityksessä todetaan seuraavaa.

Suolahapot lähtevät Kierto ympäristöpalvelut oy jätteidenkäsittely yritykseen elokuun 2022 aikana.

Lipeäpesuaineet ovat vaihtumassa teräksisistä altaista muovisiin hieman isompiin altaisiin, koska teräsaltaista ei tiedä, missä kunnossa ne ovat ja samalla putsaan betonisen varoaltaan puhtaaksi pesualtaiden osalta. Tämä tapahtuu myös elokuun 2022 aikana.

Altaiden alla olevat kiskot ovat ruosteessa, mutta vielä hyvässä kunnossa, koska ovat rataiskoa. Sinkki altaiden kohdalla olevan pumppusyvennyksen

olen tyhjentänyt, siellä oli sade vettä, joka oli tullut, kun kattokaivon reuna alkoi vuotamaan.

Sinkkikylvyt odottavat vielä, että Padasjoella lähtee kromilaitos pyörimään, jonka jälkeen aloittavat sinkkilinjan käyttöönoton ja saan kylvyt siirrettyä sinne. Tämän pitäisi toteutua vuoden sisällä.

Sain lainaan ciemme x16 ex liuotintislaimen, jolla pystyn tislamaan lipeästä vettä pois, jolloin lipeäpesujen määrä pienenee ja hävittäminen helpottuu.

Suolahappo kuljetuksista on vielä menossa tarjouspyyntö, että lähetänpö kontteina vai tulisiko imuauto samalla käymään, kun hakee muutakin Lahdesta. Asia ratkeaa lomien jälkeen.

Aineiden hävittämisessä menee aikaa, koska rahaa ei ole ja halli ei tuota mitään vielä. Alkujaan ostin hallin, jotta sitä voisi vuokrata tai keksiä sinne yritystoimintaa. Halli oli paljon isompi mikä alkujaan oli tarkoitus hankkia ja kaikki muutos ja korjaus työt olen tekemässä itse (ei ole varaa palkata ketään tekemään korjaustöitä), vie remontti ja aineiden hävitys kauemmin aikaa ja enemmän rahaa, kuin olin alun perin suunnitellut. Tiesin ostaessa, että hallissa on aineita edelliseltä omistajalta. Niiden osalta suunnitelmani oli hävittää ne oikealla tavalla pienissä määrin. Talven aikana hallilla ei ole voinut muuta kuin käydä tarkkailemassa altaita ja luomassa lumia.

Tiedän etten voi vuokrata tilaa ennen kuin saan kaikki aineet pois hallista. Suurin ongelma on hallin katto. Katossa on 9 kattoikkunaa joista 7 vuotaa ja pari muuta reikää. Kattoikkunat on poistettava ennen talvea koska ikkunoiden rungot ovat pehmeitä. Katon kunnostamiseen menee merkittävä summa rahaa, että saan sen talven yli pitämään. Huomautan, että kyseessä ei ole mikään omakotitalo.

Aineet ovat kuitenkin betonivaroaltaassa ja lukitussa hallissa. Käyn melkein päivittäin hallilla ja katsomassa altaita, ettei vahinkoja pääse syntymään. Eli tila on jatkuvassa tarkkailussa ympäristövahinkojen välttämiseksi.

Jos kiinteistöä myytäessä joku olisi tullut sanomaan, että aineiden viennillä on takaraja tai että siitä voi tulla sakkoja tai muita seuraamuksia niin en varmaankaan olisi ostanut koko kiinteistöä. Kiinteistö on hankittu ulosottolaitokselta, edellisen omistajan mentyä konkurssiin. Edellinen omistaja oli määrätty hävittämään vaaralliset aineet, mutta aikataulusta ei ollut puhetta tai mainintaa kiinteistökaupan yhteydessä. Ihmettelen vieläkin, minkä takia yksityiselle saadaan myydä kiinteistö, jossa on varastossa vaarallisia kemikaaleja ja aineita eikä kerrota vastuista.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPAPALAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta määrää:

1. Kiinteistönomistajan ja jätteenhaltijan [REDACTED] toimittamaan viimeistään 31.12.2022 mennessä kiinteistöllä ([REDACTED], Lahti) olevat vaaralliset jätteet asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn, jolla on ympäristölupa kyseisten jätteiden vastaanottoon, tai toimijalle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin tai jolla on merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Määräys koskee myös altaissa olevia sakkoja. Mikäli osa jätteistä on luokiteltavissa käyttökelpoisiksi kemikaaleiksi, tulee ne toimittaa viimeistään 31.12.2022 mennessä paikkaan, jossa aineita voidaan hyödyntää asianmukaisesti. Jätteiden ja mahdollisten aineiden eteenpäin toimituksesta tulee esittää Lahden ympäristöpalveluille dokumentaatio eli jätteiden osalta siirtoasiakirjat ja kemikaalien osalta muu siirtodokumentaatio. (jätelaki 646/2011 28 §, 74 §, 75 §, 126 §)

2. Lautakunta tehostaa edellä annettua päävalvoitetta (määräystä) jätelain 129 §:n ja uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n perusteella asettamalla uhkasakon. Lautakunta asettaa määräyksen tehosteeksi 15 000 euron uhkasakon.

3. Mikäli kiinteistönomistaja luovuttaa tässä päätöksessä tarkoitettua omaisuutta tai sen käyttöoikeuden, tulee kiinteistönomistaja ilmoittaa luovutuksen saajalle päätöksessä asetuista määräyksistä. Luovutus tulee tehdä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muuten todisteellisesti. Kiinteistönomistajan tulee ilmoittaa Lahden ympäristöpalveluille luovutuksensaajan nimi ja osoite. (uhkasakkolaki 18 §)

Määräysten yleiset perusteet

Jätelain (646/2011) 28 §:n mukaan jätteen haltijan on järjestettävä jätehuolto. Jätelain roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa sekä palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta. (JL 72-74 §, 126 §)

Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään, jollei

ympäristönsuojelulaista muuta johdu. Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakko asetetaan rahamäärältään kiinteänä tai siten, että sen suuruus määräytyy ajan kulumisen mukaan (juokseva uhkasakko). Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan sakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Lain 11 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita asetettua pienempänä, jos päävelvoitetta on olennaiselta osalta noudatettu tai velvoitetun maksukyky on merkittävästi alentunut taikka uhkasakon määrän alentamiseen on muu perusteltu syy.

Määräysten yksityiskohtaiset perustelut

Määräys 1: Kiinteistöllä vallitsee jätelain roskaamiskiellon vastainen tilanne, josta voi aiheutua myös maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, koska vaarallista jätettä on varastoitu pitkä aika ilman asianmukaisia ympäristösuojauksia. Jätelain 28 §:n mukaan jätteen haltijan on järjestettävä jätehuolto. Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätehuolto, jos jätteen haltija ei huolehdi velvollisuudestaan. Jätelain 20 §:n

aiheuttamisperiaatteen mukaan jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista.

Lahden ympäristöpalvelut on aiemmin kehottanut kiinteistönomistajaa ja jätteiden haltijaa huolehtimaan velvollisuuksistaan, mutta valtaosaa jätteistä ei ole toimitettu jätteidenkäsittelyyn noin puolentoista vuoden aikana, jonka nykyinen kiinteistönomistaja on kiinteistön omistanut. Tilojen, astioiden ja rakenteiden huonokuntoisuus aiheuttavat ympäristövahingon vaaran. Edellä oleva huomioden asetettu määräaika on kohtuullinen. Nykyinen kiinteistönomistaja on tiennyt jätteistä ja niihin liittyvistä velvoitteista ostaessaan kiinteistön.

Määräys 2: Koska jätteiden käsittelykustannuksista aiheutuu merkittävä kustannus, eikä aiemmat kehotukset ole tuottaneet merkittävää tulosta jätelain roskaamiskieltilanteeseen, on perusteltua tehostaa määräystä uhkasakolla. Uhkasakon määrässä on huomioitu jätteiden asianmukaisen käsittelyn kustannukset sekä se, että nykyinen kiinteistönomistaja on ollut tietoinen jätteistä ostaessaan kiinteistön. Sakkosumman asettamisessa on hyödynnetty jätteidenhaltijan saamia tarjoustietoja jätteenkäsittelijöiltä.

Määräys 3: Määräys perustuu uhkasakkolain 18 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen. Ilmoitusvelvollisuuden myötä omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovutustilanteessa uusi omistaja tai käyttöoikeuden haltija tulee tietoiseksi asetetusta päävelvoitteesta ja uhasta, joka omaisuutta koskee.

Päätöksen täytäntöönpano

Jätelain 139 §:n perusteella lautakunta määrää, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää.

Sovelletut säädökset

Jätelaki (646/2011): 15 §, 17 §, 28 §, 72-74 §, 126 §, 129 §, 139 §

UHKasakkolaki 1113/1990: 6 §, 8 §, 18 §, 19 §, 22 §, 23 §

Hallintolaki (434/2003): 31-34 §

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote saantitodistuksella: kiinteistönomistaja [REDACTED]

[REDACTED] sekä ote sähköpostilla

Ote: - Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus:

kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

- Päijät-Hämeen pelastuslaitos: phpela@phpela.fi

- lainvoimaisesta päätöksestä ote: Maanmittauslaitos,

kirjaamo@maanmittauslaitos.fi